

Akdeniz Üniversitesi
Dumlupınar Bulvarı
07058 Kampus
Antalya/TÜRKİYE

Akdeniz Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi
Gerontoloji Bölümü

“Yüz ve Bin” Meselemiz

Prof. Dr. İsmail Tufan

Başlıktan da anlaşılacağı üzere ufak bir meseleye dikkatinizi çekmek istiyorum. “Yüz ve bin” meselesi gerçi ufaktır, ama ardında “büyük” şeyler var. Gerçi çoğumuz “büyük” insanlarız, ufak meselelere ayıracak zamanımız yok, ama yine de beş dakikanızı ya da “3 yüz” saniyenizi rica edeceğim.

Rakamlarınızda bir tuhaflık varsa, bilin ki, tuhaflık sizdedir. Rakamlar binlerce yıldır hep aynı kalmıştır. Değişen insandır. Bazen değişim iyiye, bazen kötüye gider. Rakam konusunda ben kötüye gittiğimizi düşünenlerdenim.

Paramızdan altı sıfırı atmadan önce hepimiz milyoner, hatta milyarder idik. Paramızın üzerinde “100000”, “500000”, “1000000”, “10000000” yazıyordu. Şöyle yazmıyordu: “100 bin”, “500 bin”, “1 milyon”, “10 milyon”.

Şimdi diyeceksiniz ki, ya ne yazacaktı? Ben de aynı fikirdeyim. Ya ne yazacaktı?

Ancak gazetecilerimiz başka türlü düşünüyor. Gazetelerin hangisini okursanız okuyun, hepsi, rakamların nasıl yazılacağı konusunda hemfikirler. Hatta birbirini devamlı eleştirenler bile!

“Ülkedeki toplam can kaybı ise **bin 415'e** yükseldi.” (<https://www.sozcu.com.tr/2020/dunya/ingiltereden-kotu-haber-olen-turklerin-sayisi-artti-5713732/>).

“Kamu bankalarından geliri **5 bin TL** altında olanlara ...” (<https://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/son-dakika-kamu-bankalarından-geliri-5-bin-tl-altında-olanlara-veni-corona-virus-destegi-41481822>).

“Bu kapsamda kamu bankalarımızla aylık **5 bin TL**'nin altında geliri olan ...” (<https://www.sabah.com.tr/apara/haberler/2020/03/30/son-dakika-bakan-berat-albayrak-temel-ihhtiyac-destegini-devreye-aldik>).

Bize okulda böyle öğretilmedi. Acaba şimdiki çocuklara başka matematik mi öğretiliyor?

Paramızdaki yüzbinleri, milyonları okuyabilen halkımızın dört haneli rakamları okuyamayacak kadar cahil olduğu mu kabul ediliyor? 1415 yerine “bin 415” ve 5000 yerine “5 bin”. Bu nedir?

Fatih Sultan Mehmet İstanbul’u ne zaman fethetmişti?

“Bin 453” yılında mı, yoksa 1453 yılında mı?

Bugünün tarihi “30 Mart 2 bin 20” mi?

1415 veya 5000 yerine “bin dört yüz on beş” ve “beş bin” yazılabilir, ama “bin 415” veya “5 bin” yazılmaz. Ayrıca okurken de sıkıntı yaratıyor. Önce rakamı algılıyoruz, sonra yazıyı. Bu doğaldır. Çünkü rakamları okumayı böyle öğrendik. Kafamıza bu şekilde sokuldu. Şimdi

Akdeniz Üniversitesi
Dumlupınar Bulvarı
07058 Kampus
Antalya/TÜRKİYE

Akdeniz Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi
Gerontoloji Bölümü

sanki rakamları başka türlü okuma alışkanlığı kazanmamız isteniyormuş gibi inatla yanlış yazmaya devam ediliyor.

“Bin 415” rakamını okurken önce “415” ve “5 bin” rakamını okurken önce “5” rakamı çarpıyor göze. Sonra “bin” ifadesi geliyor. Bir anda ne olduğunu tam olarak kavrayamıyorsunuz. Akla önce “binmek” fiili geliyor. “5 bin” veya “bin 415”. Daha sonra rakam olduğunu kavriyor ve cümleyi tekrar okumak zorunda kalıyorsunuz.

“1 milyar 100 bin 35” mi doğru, “bin milyon 100 bin 35” mi?

“5 yüz bin 6 yüz 1”; bunu okuyunca hangi rakam aklınıza geliyor?

Rakamın aklınıza gelmesi ne kadar süreyi alıyor?

Bunlar ufak meseleler, biliyorum. Ancak sinek de ufaktır.